

РЕКРЕАЦІЙНИЙ ГОТЕЛЬ З ДЕЛЬФІНОТЕРАПІЄЮ
РЕКРЕАЦИОННАЯ ГОСТИНИЦА С ДЕЛЬФИНОТЕРАПИЕЙ
RECREATION HOTEL WITH DOLPHINS THERAPY

У статті аргументовано актуальність та важливість рекреаційного напрямку розвитку готельного господарства в Україні, заснованому на спілкуванні з дельфінами. Проаналізовано нинішній стан рекреаційних закладів та впровадження у них послуги дельфінотерапії, виділено основні їх риси, проблеми та можливості розвитку.

В статье аргументированно актуальность и важность рекреационного направления развития гостиничного хозяйства, основанный на общении с дельфинами в Украине. Проанализировано нынешнее состояние рекреационных заведений и внедрения у них услуги дельфинотерапии, выделены основные их черты, проблемы и возможности развития.

The paper argued the actuality and importance of healthful trend of hotel industry that is based on communication with dolphins in the world and in Ukraine. The current state of dolphinarium hotels in Ukraine has been analysed. The basic features, challenges and development opportunities have been found.

Ключові слова: оздоровлення, рекреаційний заклад, дельфінотерапія, готельне господарство.

Ключевые слова: оздоровление, рекреационные заведение, дельфинотерапия, гостиничное хозяйство.

Keywords: recreation, recreational facility, dolphin, hotel.

Актуальність проблеми. З розвитком суспільства, його інтенсифікацією зростає роль організації відпочинку для регенерації та розвитку життєвих сил людини, витрачених у процесі праці. Для цього необхідне сполучення певних умов та ресурсів, а також планування їх використання. Відпочинок людини у спеціальній літературі називається рекреацією, а її поведінка, направлена на

задоволення своїх потреб у релаксації, лікуванні, компенсації життєвої енергії, – рекреаційною діяльністю [1].

В умовах швидкого росту чисельності населення планети зростає актуальність питань щодо покращення психоемоційного стану та зняття психологічного напруження людини завдяки рекреаційним готелям з дельфінотерапією, що базується на спілкуванні з дельфінами. Проблеми психологічної реабілітації безпосередньо стосуються інтересів закладів готельного господарства. Експерти індустрії гостинності відмічають, що за останній час значно зросла кількість готелів, які будуються біля дельфінаріїв.

Впровадженню дельфінотерапії також сприяли дослідження зарубіжних вчених, які показали, що спілкування з дельфінами дають високоякісні результати, щоденне плавання в басейні з цими ссавцями позбавляє людей від пригнобленого і депресивного стану [2].

Вчені вважають [3], що більш ретельні дослідження в цьому напрямку, призведуть до усунення багатьох захворювань на підґрунті психічних розладів людини, а вивчення дикої природи і симбіозу з індивідуумом покращить його фізіологічний стан.

Аналіз останніх досліджень. Рекреаційні готелі з дельфінотерапією у готельному господарстві вже давно у центрі уваги зарубіжних науковців. Щодо українських публікацій, то дослідження дельфінотерапії, як новий напрямок реабілітації, який функціонує в Україні не більше 5 років, відбуваються в контексті з медициною та психологією [2, 3, 7].

Мета досліджень. Метою наукових досліджень було обґрунтування доцільності використання та впровадження дельфінотерапії у вітчизняних закладах готельного господарства.

Постановка завдання. Останнім часом у світі спостерігається тенденція інтересу туристів до готелів рекреаційного типу. Швидкий темп життя, безліч стресових ситуацій, інформаційний прорив та несприятлива екологічна ситуація в більшості країн змушує людей звертатися до даного типу готелів, адже психоемоційний стан людини погіршується. За останні десятиліття

відзначається зростання психічних захворювань, і чисельність людей з психоневрологічними відхиленнями розвитку в Україні збільшується серед різних верств населення.

У сучасному світі ця проблема в основному нависла над особами дошкільного та шкільного віку, кількість дітей з порушеннями розвитку збільшилась, так, якщо у середині ХХ ст. 60...70 % новонароджених були практично здоровими, то сьогодні до 40...50 % дітей мають певну схильність до змін у розвитку. І саме дельфінотерапія – один із ефективних альтернативних, нетрадиційних методів психотерапії, головним завданням якої є обґрунтування доцільності будівництва рекреаційних закладів з формою лікування, що досліджується [1].

Виклад основного матеріалу. Поняття «рекреація» вже довгий час є об'єктом широких дискусій. Вчені однакові в тому, що вона пов'язана з відтворенням фізичних, психічних, духовних, інтелектуальних сил людини, яке відбувається в процесі оздоровчої, пізнавальної, спортивної, культурно-розважальної діяльності, що займає частину вільного часу [4].

У цьому випадку поза увагою залишається ціла низка рекреаційних занять, проведення яких можливе в межах пункту постійного проживання (відвідування музеїв, бібліотек, концертних залів, клубів, відпочинок у міських зелених зонах та ін.), а значення терміну «рекреація» наближається за змістом до поняття «туризм».

Тому, поняттям «рекреація» – одна з форм дозвілля, суспільне явище, пов'язане з відтворенням і розвитком фізичних, психічних, духовних та інтелектуальних сил людини, що відбувається в місцях, які можуть бути використані для цих цілей як в межах населеного пункту, що є місцем проживання відпочиваючих, так і поза ним [5, с. 205].

Суб'єктом рекреаційної споживчої діяльності є рекреанти, метою діяльності яких є відпочинок, в процесі якого відбувається відтворення та розвиток їх особистих фізичних, психічних та духовних якостей. Рекреанти досягають даної мети в процесі реалізації різноманітних циклів

відновлювальної діяльності, використовуючи при цьому різноманітні рекреаційні ресурси безпосередньо або за допомогою суб'єктів рекреаційної господарської діяльності [6, с. 120].

Сьогодні туристи хочуть не тільки добре відпочити, а й відновити здоров'я, що є абсолютно новою формою діяльності об'єктів готельного господарства. Одним із таких інноваційних центрів є рекреаційний готель з дельфінотерапією.

Дельфінотерапія – новий напрямок реабілітації. Даний вид діяльності є нетрадиційним методом психотерапії, де в центрі психотерапевтичного процесу відбувається спілкування людини і дельфіна. Це спеціально організований процес, що перебуває під наглядом ряду фахівців: лікаря, ветеринара, тренера, психолога (психотерапевта, дефектолога, педагога). У психотерапії беруть участь спеціально підготовлені тварини, які мають «позитивний характер» [2].

Дослідники вважають, що спілкування з дельфінами приносить не лише естетичну насолоду, а й медичну користь: емоції, які при цьому відчуває людина, урівноважують душевні розлади і нормалізують психічний стан. За деякими припущеннями, такий позитивний вплив на індивід мають ультразвукові хвилі, які випромінюють морські ссавці [8, с. 80].

Нещодавно британські психіатри провели перше дослідження в цій галузі. Його результати були опубліковані в *British Medical Journal* [3].

Доктор Крістіан Антоніолі і професор Майкл Ревілі з Лестерського університету набрали 30 бажаючих із США і Гондурасу з діагнозом депресії легкого або середнього ступеня. Ступінь серйозності симптомів була розрахована відповідно до встановлених критеріїв психічного здоров'я за шкалами Гамільтона і Бека [1].

Волонтерам було наказано припинити прийом антидепресантів і сеанси психотерапії на 4 тижні. Одній половині учасників експерименту було сплановано ігрове плавання з дельфінами-афалін в Інституті океанології в Гондурасі. Другій – була запропонована програма розваг на свіжому повітрі, включаючи плавання і занурення до коралових рифів, але без присутності і

водному просторі дельфінів .

Протягом двох тижнів спостерігалось значне покращення у членів обох груп за фізіолого-психологічними ознаками, однак більш позитивних результатів набула група пацієнтів, які спілкувалися з дельфінами. Їх вимірювані симптоми депресії знизилися в половину, тоді як в іншій групі лише на чверть. Крім того, за іншими показниками ступеня депресії стан людей, які контактували з дельфінами покращився на 20 %, в той час як у другій групі прогрес дорівнював 11 %. Три місяці по тому стан всіх учасників експерименту залишався стабільно кращим, що не потребувало додаткових сеансів психотерапії [2].

Взаємозв'язок з дельфіном дозволяє досягти позитивних результатів у психофізіологічному розвитку хворих дітей із різними вадами інтелекту (рис. 1) [5, с. 50].

За словами вчених [2], терапевтичний ефект що надають тварини (дельфіни) значно більше, ніж просто взаємозв'язок з природою. Система луна-локації, естетичне сприйняття та емоції, викликані сенсорною стимуляцією з дельфінами, можуть пояснити лікувальні властивості цих ссавців.

Так вчені остаточно прийшли до висновку, що для пацієнтів з легким і середнім ступенем депресії ліки і традиційну психотерапію цілком може замінити біофілічною терапією [1].

Так, прихильники біофілії стверджують, що в людині є вроджене прагнення до зв'язку з флорою і фауною, коли цей контакт руйнується, психоемоційна рівновага здоров'я людини змінюється в негативний бік.

Курс дельфінотерапії при готелі складається з 3 етапів (рис. 2). Він базується на ігровому контакті хворої дитини із морськими ссавцями, тому що тварини в такій ситуації проявляють свою активність тим самим дають можливість розкрити свій емоційний стан дитині із психічними вадами розвитку. Гра проходить або під наглядом психолога, або за безпосередньої його участі. Контакт з дельфінами який відбувається за допомогою ігрового стимулу дитини до фізичних вправ, спрямований на розвиток великої

Дельфінотерапія надає можливість:

– прийти до принципового переконструювання ставлення до себе, до оточуючих людей, до природи, до світу в цілому;

– витягти людину з полону самоізоляції, стимулювати розвиток інтересу до зовнішнього світу, що стає передумовою до встановлення, відновлення, коректування, оптимізації соціальних відносин;

– активізувати роботу мозкових структур і всього організму в цілому, виступаючи як сенсорний стимулятор;

– стимулювати вербальну експресію, сприяючи мовному й сенсомоторному розвитку аутичних дітей і дітей зі зниженим інтелектом;

– стимулювати процес розвитку особистості;

– заповнювати дефіцит позитивних емоцій і забезпечувати підтримку дітям і дорослим, які переживають самотність або стан дезадаптації, задовольняти афаліативну потребу;

– через тактильну стимуляцію створити умови для емоційного реагування.

Рис. 1. Можливості дельфінотерапії

моторики, орієнтацію в просторі, що також підсилюється уроками з ліплення і малювання на заняттях також застосовуються різні психотерапевтичні прийоми.

Рекреаційний готель з дельфінотерапією це сучасний заклад, який пропонує комфортабельне розміщення і проживання, а також красивий і надзвичайний відпочинок. Готель передбачений для молодіжного, сімейного відпочинку, для бізнесменів та топ-менеджерів, а також для всіх, кому подобається спілкування з дельфінами. Найголовнішою специфікою даного готелю є розміщення і оздоровлення завдяки сонофоретичної моделі, коли дельфін випромінює як природний ультразвуковий сонар. Розвиток таких

Рис. 1. Етапи курсу дельфінотерапії при готелі

закладів не лише стабілізує психоемоційний стан людини, а й вирішить проблеми дітей з порушеним розвитком [5,с.67].

Висновки. Розвиток рекреаційного готелю з дельфінотерапією в Україні матиме великі перспективи та є вагомою перевагою для приваблення гостей та конкурентоспроможності серед інших закладів готельного господарства за рахунок унікальності надаваних послуг.

Спеціалісти закладу будуть розробляти результативні оздоровчі програми, із застосуванням інноваційних технологій курортології, рекреології а також перевірених медичних методик, що дозволяють гостям готелю не тільки якісно відпочити, але й оздоровитись. Адже, лікувальний вплив плавання з дельфінами заснований на психологічному ефекті взаємодії людини з екзотичними тваринами. При цьому оздоровлення проводиться в абсолютно незвичному для

людини середовищі та оточенні. Також результат досягається завдяки фізіотерапевтичному ефекту гідролокації або сонофорезу, який випромінюється цими незвичайними морськими ссавцями.

Відвідувач відповідного типу готелю, зможе одержати від дельфінів любов, увагу, турботу, що залишить в його пам'яті незабутні враження про заклад готельного господарства.

Список літератури

1. Дельфінотерапія: Нетрадиційна медицина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < http://www.rodite li.ua/alternative_medicine/dolphin_therapy>.
2. Дельфінотерапія: Психологія та методи психотерапії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <http://www.therapy.by/therapy/delfinoterapiya>>.
3. Медицина: Британський медичний журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <http://journals.bmj.com> >.
4. Кусков А.С., Голубева В.Л., Одинцова Т.Н. Рекреационная география: учебно-методический комплекс. - К.: Вища школа, 2010. - 496с.
5. Лисенко В.І., Загоруйченко І.В., Батозскій Ю.К. Використання дельфінотерапії в реабілітації дітей // Матер. VI Конгресу педіатрів Росії «Невідкладні стани у дітей». -Москва, 2010. -С. 178.
6. Лукьянова Л.Г., Цыбух В.И. Рекреационные комплексы. Учебное пособие / Под общ. ред. В.К. Федорченко. - К.: Вища школа, 2010. - 346 с.
7. Л.Ж. Тхамокова Влияние акустических сигналов дельфина на сатурацию крови и концентрацию диоксида углерода в крови человека / Тхамокова Л.Ж., Шаов М.Т., Пшикова О.В. // BIOLOGICAL SCIENCES (ADVANCES IN CURRENT NATURAL SCIENCES). – 2013. – № 9. – с. 140-142.
8. Фоменко Н.В. Рекреційні ресурси та курортологія. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.